

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Dějepis pro 6. – 7. ročník**

Název DUM: **VY_32_INOVACE_4B_6_Řecké_báje_a_pověsti**

Vyučovací předmět: **Dějepis**

Název vzdělávacího materiálu: **Řecké báje a pověsti**

Autor: **Bc. Irena Urbanová**

Datum vytvoření: **Březen 2013**

Anotace: DUM je použit jako doprovodný materiál k výkladu o Homérském období v Řecku. Seznamuje žáky s řeckými bájemi a pověstmi. Zabývá se vysvětlením známých rčení z řeckých bájí a pověstí.

Očekávaný výstup: Žák se orientuje v uvedených řeckých bájích a pověstech. Dokáže vysvětlit rčení z jednotlivých řeckých pověstí a dokáže o nich hlouběji mluvit.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 6. ročník.

Metodické pokyny: Osvojování si znalostí z řeckých bájí a pověstí. Četba ukázek z knížky od Eduarda Petišky – Staré Řecké báje a pověsti. Žák samostatně odpoví na otázky zadané na konci prezentace. Odpovědi se zobrazí po kliknutí na obrázek či na tvrzení.

Pomůcky: Kniha od Eduarda Petišky – Staré Řecké báje a pověsti.

Časový harmonogram: 40 minut.

Co jsou báje?

Vyprávění, zejména o dávné minulosti.

ŘECKÉ BÁJE A POVĚSTI

Co je pověst?

Příběh, jehož podstata může být pravdivá, ale kvůli jeho zajímavosti a líbivosti, bývá často dokrášlený, a proto může ztrácet na pravdivosti.

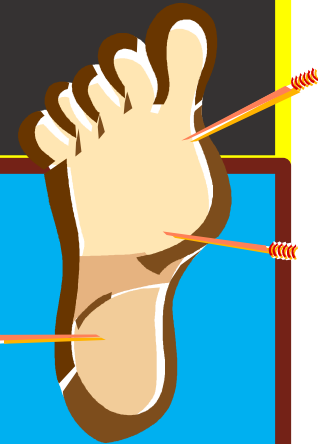
DANAJSKÝ DAR

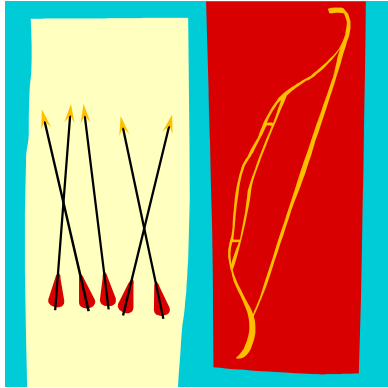
- Danajský dar je dar spíše k zlosti, nežli k užitku.
- Rčení souvisí s příběhem o trojském koni.
- Speciálně zkonstruovaný válečný stroj, který Řekům posloužil jako válečná lest.
- Dřevěný trojský kůň byl dar od Řeků pro Trojany.
- Pallas Athéna ukázala Řekům, jak tohoto dřevěného koně zhotovit.

Achillova pata

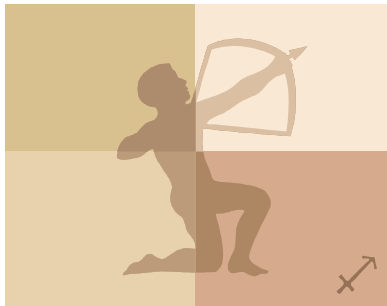
- „Jediné zranitelné místo“ nebo všeobecně „zranitelné místo“.
- Mořská bohyně Thetis ponořila svého syna Achillea do řeky Styx, chtěla, aby se stal nezranitelným.
- Nad vodou zůstala jen jeho pata, kterou matka svírala v dlani. Byla tedy jediným zranitelným místem na jeho těle.

Kdo byl Achilleus?

Krásný a statečný řecký hrdina, který bojoval v trójské válce.

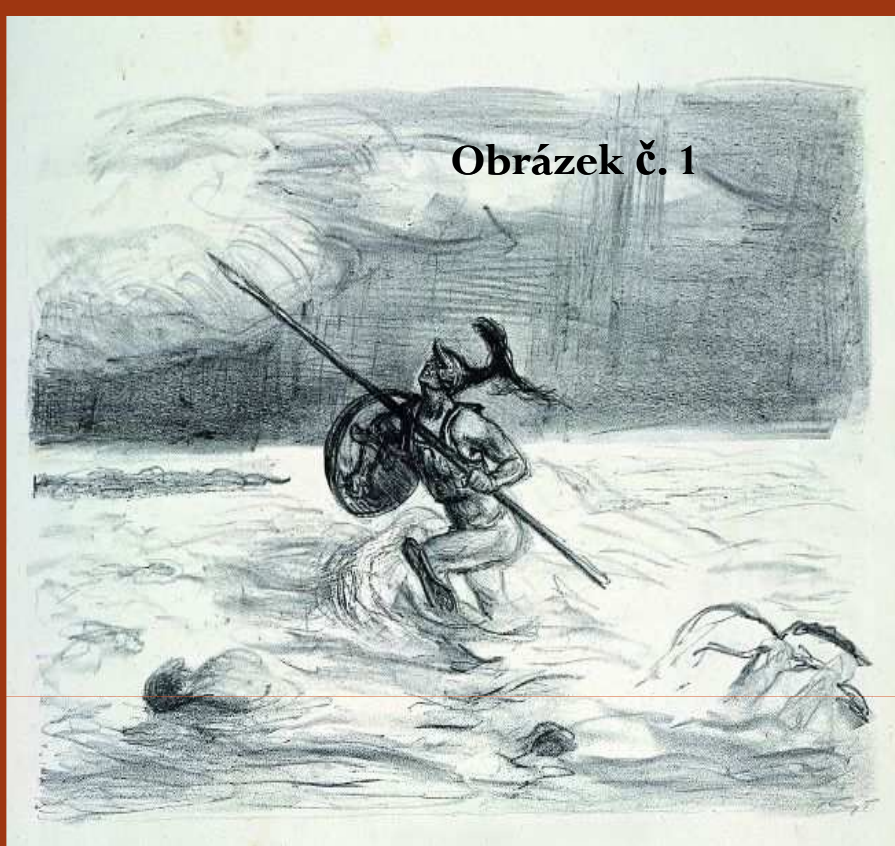
Pojednává o něm epos Ilias od autora, slepého básníka, Homéra.

Řecký národní hrdina, ideál síly, odvahy a cti.

Zemřel díky Apollónovi, který nasměroval šíp z protivníkovy luku, na jediné pro Achillea zranitelné místo, na patu.

Obrázek č. 1

Hrdina Achilleus

PATA

Jsou tato tvrzení pravdivá?

Pallas Athéna ukázala Řekům, jak zhotovit trojského koně.

Achilleus byl římský hrdina, manžel bohyně Vesty.

Danajský dar je užitečný dar.

Trójský kůň bylo jediné zranitelné místo hrdiny Achillea.

Danajský dar je dar spíše k zlosti nežli k užitku.

Jediné zranitelné místo hrdiny Achillea byla pata.

Autor eposu Ilias byl Homér.

Sisyfovská práce

- Symbol nesmyslné, otupující či bezvýhodné práce.
- Práce, ze které není žádný užitek.
- Sisyfov byl korintský král, který chtěl obelstít smrt.
- Dostal úkol od mrtvých soudců vytlačit na kopec obrovský kámen a na druhé straně ho měl zkutálet zpět dolů.
- Kousek od vrcholku mu však vždy kámen sklouzne zpět a vyčerpaný Sisyfov začíná s prací stále znovu a znovu.

Obrázek č. 2

Sisyfov

PRÁCE BEZ UŽITKU

Tantalova muka

- Tantalos byl syn Dia.
- Byl zván na Olymp.
- Začal se povyšovat a zpychl. Přirovnával se k bohům.
- Kradl na hostinách, prozrazoval lidem tajemství, která se neměli nikdy dozvědět.
- Zeus Tantalovi všechny jeho prohřešky dlouho promíjel.
- Tantalos pozval k sobě na hostinu několik bohů.

Obrázek č. 3

Tantalos

PYŠNÝ

Tantalova hostina

- Tantalos zabil svého syna Pelopa, rozsekal jeho tělo a nechal ho upravit jako pokrm a ten předložil bohům.
- Bohové poznali, co jim k obědu připravil a jídla se ani nedotkli. Jen bohyně Deméter snědla kousek ramene.
- Bohové se rozhněvali, maso dali znovu do kotle, svařili ho a Pelopa oživili.
- Chybějící kousek ramene nahradili protézou ze slonoviny.
- Říká se, že Pelops se z kotlíku vynořil velice krásný. Bůh Poseidón byl z něho velmi unesený, vzal ho s sebou na Olymp a jmenoval ho svým číšníkem.

Ortel pro Tantalů

- Za své zločiny byl Tantalos potrestán ztrátou království.
- Tantalos byl svržen do temné říše boha Háda a na věky měl trpět.
- **Tantalova muka:** bude stát v průzračné vodě, ale když se bude chtít napít, voda mu ustoupí. Nad Tantalem se budou sklánět větve stromů plné ovoce, ale když se natáhne, aby si je utrhl, větve se nadzvednou výše a on na ně nedosáhne. Bude mít věčný strach z obrovského kamene, který visí nad ním a hrozí mu, že každou chvíli spadne. Přesto však nepadne a jeho **mukám** nikdy neudělá konec.

PATA

**Achillova pata – jediné
nebo všeobecně
zranitelné místo.**

Které postavy z řeckých bájí charakterizují uvedené symboly a proč?

**Tantalova
muka –
nemůže se
napít vody, i
když ji má na
dosah.**

PRŮZRAČNÁ VODA

TRÓJSKÝ KŮŇ

**Sisyfovská
práce –
zbytečná práce.**

BALVAN

**Trójský kůň – dar spíše k
zlosti než k užitku.**

Obrázová dokumentace

Obrázek č. 1 - AUTOR NEUVEDEN.

http://cs.wikipedia.org/ [online]. [cit. 25.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na WWW:

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b8/Max Slevogt Achill.](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b8/Max_Slevogt_Achill.jpg)

jpg

Obrázek č. 2 - TIZIAN.

http://cs.wikipedia.org/ [online]. [cit. 25.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na WWW:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/43/Punishment_sisyph.jpg

Obrázek č. 3 - DOMINIK HUNDHAMMER.

http://cs.wikipedia.org/ [online]. [cit. 25.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na WWW:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/17/Francisco_de_Goya_Tantal.jpg

Zdroje

Použitý software: MS Windows 7, Microsoft Office Power Point 2010

Linhartová, I., Kopš, K.: *Bohové a hrdinové antických mýtů*, Olympia, Praha 2010

Galerie MS Office, [www.office, Microsoft. com](http://www.office.microsoft.com)

Autorem materiálu a všech jeho částí není – li uvedeno jinak, je Bc. Irena Urbanová.